

**100 let od narození Františka Kopečného.
Vzpomínka na vynikajícího vysokoškolského učitele**

Dne 4. října uplyne sto let ode dne, kdy se v Seloutkách na Prostějovsku narodil vynikající český lingvista František Kopečný. Jeho dílo čítající přes 300 položek, je obsahově neobyčejně široké, najdeme zde práce syntaktické, etymologické, morfologické, dialektologické a lexikologické i onomastické. Jeho publikace *Základy české skladby*, *Etymologický slovník jazyka českého*, *Etymologický slovník slovanských jazyků*, *Slovesný vid v češtině*, *Průvodce našimi jmény*, *Základní všeslovanská slovní zásoba*, všechny pojaté široce komparatisticky, dosud ovlivňují a i nadále budou ovlivňovat naše bádání. Renesanční osobnost František Kopečný, vzděláním bohemista a germanista, svým zájmem romanista a indoeuropeista, byl výborným znalcem všech slovanských jazyků. Ač doktor věd a svým dílem lingvista světového formátu, nebyl pro své náboženské přesvědčení nikdy jmenován profesorem.

Je potěšující, že v těchto dnech byla Františkovi Kopečnému za velkého zájmu odborné veřejnosti odhalena v místě jeho rodiště pamětní deska.

Měla jsem to štěstí, že jsem byla na vysoké škole studentkou Františka Kopečného. Vedl nás i v totalitních 50. letech ke kritickému myšlení, k činění vlastních lingvistických závěrů a formulaci prognóz. Měla jsem dále to štěstí, že jsem studovala dva obory, češtinu a ruštinu; jak od asistentů prosáklo až k nám, studentům, František Kopečný totiž jednooborové, tzv. „velké“ češtináře učit nesměl, aby je snad nábožensky nenakazil. A my „dvouoboroví“ jsme na tom vydělali.

František Kopečný byl náš nejlepší vysokoškolský učitel. Nedá se říct, že by byl mírný a přehnaně laskavý, byl naopak přísný a náročný, ale i my, 19-letí, jsme pochopili, že nám přednáší geniální lingvista. Jeho přednášky neměly charakter uceleného kurzu, vybral si vždy jedno téma a to rozvíjel do veliké hloubky. Měla jsem jako jediná z našeho kruhu to štěstí, že si pamatoval mé příjmení, a tak jsem často slyšela: „Herzigová, řekněte to nahlas, nejen sousedce. Ano, uvažujete správně, a další vývoj?“

Přestože disciplína, kterou nám přednášel, měla název *Současný český jazyk*, byla to čeština ve velmi širokém záběru – s četnými exkursemi do historie jazyka i národa, do dalších slovanských jazyků (všechny bravurně ovládal i s jejich dialekty), i do indoeuropeistiky.

V 60. letech, kdy jsem už jako asistentka na původní Pedagogické fakultě zastávala funkci tajemnice Jazykovědného sdružení ČSAV, jsem svého oblíbeného vysokoškolského učitele dvakrát pozvala k přednášce do Ostravy. Napsal mi tenkrát: „To, že jste si vzpomněla na starého kantora, mě potěšilo. Nemohu to proto odmítnout, ale mám toho teď naloženo tolik...“ František Kopečný přijel do Ostravy dvakrát, přestože v té době dokončoval *Etymologický slovník slovanských jazyků*.

Jsem šťastná, že měla jsem tu možnost se s ním setkat.

Eva Mrhačová, Ostrava